

Opinia Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Gdańsku

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w woj. pomorskiego zapoznała się ze stanowiskiem strony społecznej, reprezentowanej przez nauczycielskie związki zawodowe, dotyczącym zmian w statusie zawodowym nauczycieli i finansowaniu niektórych zadań oświatowych.

Związki zawodowe nauczycieli zwracają uwagę na to, że wprowadzone zmiany rozmijają się w dużym stopniu z oczekiwaniami nauczycieli i pracowników oświaty. Środowisko oświatowe wiązało nadzieję na odstąpienie od paroletniego zamrożenia wynagrodzeń nauczycieli i stworzenie systemu odnoszącego się do wzrostu płacy w gospodarce narodowej oraz poziomowi inflacji. W opinii strony społecznej przeznaczenie dodatkowych, znaczących środków na wynagrodzenia nauczycieli jest niezbędnym warunkiem rozwoju i utrzymania na wysokim poziomie polskiej edukacji.

Zapowiedź wzrostu wynagrodzeń o 15% w okresie trzech lat budzi znaczne zastrzeżenia ze względu na wydłużony okres wprowadzania podwyżek i na fakt, że wdrożenie w roku 2018 podwyżki w wysokości 3,75% średniorocznie spowoduje, że po trzech latach wzrost wynagrodzeń niewiele przekroczy 14%. Ponadto realna wartość tej zapowiedzi znacząco maleje w porównaniu ze wzrostem wynagrodzeń w gospodarce narodowej oraz z poziomem inflacji w poszczególnych latach. W roku 2017 zaplanowany wzrost wynagrodzeń nauczycieli wynosił 1,3% a w gospodarce narodowej 5,13%, co powoduje, że jest to rok kolejnego zubożenia nauczycieli w stosunku do ogółu zatrudnionych.

Niski poziom wynagrodzenia nauczycieli w tym stażysty, zaczynającego pracę w zawodzie stwarza zagrożenie, że w polskiej szkole zabraknie „młodych” nauczycieli – tzw. wymiany pokoleniowej kadry nauczycielskiej i grozi to brakiem zainteresowania zatrudnieniem w oświacie przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach i predyspozycjach do pracy w oświacie a pozostali zostaną zmuszeni do odejścia i szukania pracy godniej wynagradzanej. Inwestycja państwa w absolwentów studiów pedagogicznych zostanie bezpowrotnie zmarnowana / brak nauczycieli przedmiotów matematyczno-przyrodniczych /. Wynagrodzenie zasadnicze nauczycieli stażystów / 2.294zł / w stosunku do minimalnego wynagrodzenia za pracę, podważa prestiż zawodu nauczyciela i jego status zawodowy. Wynagrodzenie zasadnicze na dzień 1 stycznia 2018 r. dla nauczyciela kontraktowego wynosi 2361 zł, mianowanego 2681 zł, dyplomowanego 3149 zł. Zmiana wprowadzająca wydłużenie ścieżki awansu zawodowego o 5 lat / z 10 lat do lat 15 / okresu uzyskiwania kolejnych stopni awansu zawodowego wydłuża okres podwyższenia już i tak niskiego wynagrodzenia przy najwyższych kwalifikacjach zawodowych. Jednocześnie podkreślenia wymaga fakt, że wg. badania czasu pracy nauczyciela przeprowadzonego przez Instytut Badań Edukacyjnych na wniosek MEN tygodniowy czas pracy nauczyciela wynosi 46 godzin / m.in.: w bezpośrednim kontakcie z uczniem, przygotowaniem do zajęć, udziałem w samokształceniu, doskonaleniu zawodowym /. Najbliższe lata to okres znacznych odejść nauczycieli na emerytury. Dodatkowym problemem jest odejście nauczycieli na emerytury liczniejszych roczników z powojennego wyżu. W związku z powyższym strony społeczne oczekują wzrostu wynagrodzeń o 15% z dniem 1 stycznia 2018r.

Znaczny sprzeciw strony społecznej budzi ograniczenie możliwości uzyskania skierowania nauczyciela na urlop dla poratowania zdrowia. W pracy nauczyciela najbardziej istotny wpływ na jakość kontaktów z uczniem ma kondycja psychofizyczna i to w stopniu większym niż wąska grupa tak zwanych chorób zawodowych. Brak także rozporządzenia, które regulowałoby ewentualne problemy w zakresie uzyskania prawa do tego urlopu.

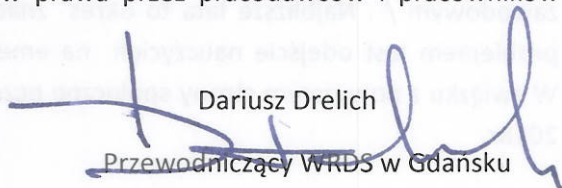
Negatywnie zostały ocenione również zmiany dotyczące okresów uzyskiwania kolejnych stopni awansu zawodowego oraz wprowadzenie obligatoryjnych ocen pracy co trzy lata i ich powiązanie z wprowadzeniem dodatku finansowego około 500 zł tylko dla nauczycieli dyplomowanych legitymujących się wyróżniającą oceną pracy. Gratyfikacja finansowa nauczycieli dyplomowanych wyróżnia w gronie pedagogicznym jedną grupę, a pomija innych nauczycieli z wyróżniającą oceną pracy na pozostałych stopniach awansu zawodowego / kontraktowych, mianowanych /, co w konsekwencji nie tylko powoduje spadek motywacji do wyróżniającej pracy, ale również wpłynie negatywnie na relacje w gronie pedagogicznym i dobrą współpracę nauczycieli. Mechanizm ten może prowadzić do sytuacji konfliktowych w szkołach. Zadaniem podstawowym nauczyciela jest koncentrowanie się na pracy z uczniem a nie zbieranie dokumentacji do awansu. Poważne zastrzeżenia partnerów społecznych wzbudzają także kryteria oceny pracy, które nie są kompatybilne z wymaganiami na kolejnych stopniach awansu zawodowego nauczycieli.

Związki zawodowe zwracają uwagę na napiętą sytuację w szkołach i poczucie niepewności dotyczącej zarówno stabilizacji zawodowej jak i poczucie postępującego zubożenia pracowników oświaty.

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego uznaje za zasadne przesłanie do Rady Dialogu Społecznego wszystkich opinii, dotyczących zmian wprowadzonych ustawą z dnia 27 października 2017r., które zostały przekazane do dyspozycji Rady przez stronę społeczną z wnioskami aby:

- Dokonać przeglądu wszystkich uwag, wątpliwości i zastrzeżeń dotyczących uchwalonych ustawą zmian i opracować niezbędne ich korekty, a także uwzględnić je w stopniu, w jakim jest to możliwe w rozporządzeniach wykonawczych do ustawy.
- Wydłużyć okres wprowadzania ewentualnych zmian, w tym szczególnie dotyczących statusu zawodowego nauczycieli, poza rok 2020, ze względu na to, że głębokie zmiany w zatrudnieniu nauczycieli będą miały miejsce w roku szkolnym 2019/2020, gdy ze szkół gminnych do powiatowych przejdą dwa roczniki uczniów.
- Opracować w trybie pilnym teksty ustaw zmienionych ustawą z 27 października 2017r. (przez MEN) w formie uwzględniającej zaznaczenie zmian, w tym polegających na uchyleniu dotychczasowego tekstu (druk kursywą) i nowego tekstu (tłusty druk). Umożliwi to zainteresowanym śledzenie dokonanych zmian zapoznanie się ze zmianami oraz łatwiejszą ich analizę w kilku ustawach jednocześnie, niezbędną w interpretowaniu przepisów prawa przez pracodawców i pracowników oświaty.

Gdańsk, 25 stycznia 2018 r.

Dariusz Drelich

Przewodniczący WRDS w Gdańsku